

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

w sprawie **M. S.**

skazanego z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 2 kwietnia 2025 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 18 czerwca 2024 r., sygn. akt II Ka 116/24,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Mielcu

z dnia 1 lutego 2024 r., sygn. akt II K 205/23,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Tarnobrzegu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym;**

2. zarządza zwrot na rzecz M. S. wniesionej opłaty od kasacji.

[J.J.]

Małgorzata Gierszon

Zbigniew Puskarski

Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

M. S. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Mielcu z dnia 1 lutego 2024 r., sygn. akt II K 205/23, na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 2 lat próby i karę 100 stawek grzywny po 20 zł każda za to, że w okresie od dnia 2 do 3 września 2022 r., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, z terenu tzw. „starej gorzelni” w miejscowości C. , woj. [...] dokonał przywłaszczenia powierzonych mu rzeczy ruchomych w postaci 186 sztuk paneli fotowoltaicznych firmy R. , czym spowodował łączne straty na kwotę 116 964, 24 zł netto na szkodę firmy S. z siedzibą w M. oraz P. S.A. z siedzibą w W., tj. za przestępstwo z art. art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. Na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k. zobowiązano oskarżonego do przeproszenia pokrzywdzonego A. G. . Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego S. z siedzibą w M. kwoty 116 964,24 zł.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, po rozpoznaniu apelacji obrońcy, wyrokiem z dnia 18 czerwca 2024 r., sygn. akt II Ka 116/24, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Obrońca skazanego wniósł kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając:

„1) naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez nienależyte obsadzenie składu sądu polegające na wydaniu orzeczenia w niniejszej sprawie przez sędziego powołanego na urząd sędziego Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: „KRS”) ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (dalej: „ustawa o KRS z 2017 r.”), którego wadliwość procesu powołania doprowadziła do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i Podstawowych wolności;

2) rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak jakiegokolwiek odniesienia się do zarzutów apelacyjnych zawartych w środku odwoławczym obrońcy, dotyczących błędnej oceny dowodu z zeznań świadka M. P. oraz błędnego ustalenia stanu faktycznego;

3) rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte odniesienie się do zarzutów zawartych w środku odwoławczym obrońcy, dotyczących obrazy art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1a k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. oraz obrazy art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. wskutek oddalenia zgłoszonych przez obrońcę wniosków dowodowych zmierzających do weryfikacji autentyczności nagrania z monitoringu znajdującego się na posesji położonej pod adresem M. [...] i odniesienie się do tych zarzutów w sposób bardzo ogólnikowy, stanowiący jedynie powielenie uzasadnienia wyroku sporządzonego przez Sąd I Instancji, a tym samym odbiegający od wymogu ich rzetelnej oceny, w sytuacji, gdy kwestionowany dowód z nagrania monitoringu był kluczowy dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i stanowił podstawę ustaleń faktycznych w zakresie sprawstwa oskarżonego, zaś podniesione przez obrońcę wątpliwości związane z treścią oraz sposobem uzyskania tego dowodu przez organy postępowania winny doprowadzić do jego szczególnie wnikliwej analizy przez sądy obu instancji;

4) rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte odniesienie się do zarzutów zawartych w środku odwoławczym obrońcy, dotyczących błędnego obdarzenia walorem wiarygodności dowodu z zeznań pokrzywdzonego A. G. i odniesienie się do tych zarzutów w sposób bardzo ogólnikowy, stanowiący jedynie powielenie uzasadnienia wyroku sporządzonego przez Sąd I Instancji, a tym samym odbiegający od wymogu ich rzetelnej oceny, w sytuacji, gdy pokrzywdzony nawet w pierwszych dniach po zaginięciu paneli fotowoltaicznych nie był w stanie opisać okoliczności związanych z ich utratą w sposób spójny i kategoryczny oraz zgodny z przekazem innych osób uczestniczących w ujawnieniu zaginięcia tych paneli, a jednocześnie zeznania te są wewnętrznie sprzeczne w zakresie daty ujawnienia braku paneli fotowoltaicznych na posesji w M. [...], jak również pozostają w

sprzeczne z zeznaniami świadka K. P. i nie znajdują potwierdzenia w zeznaniach pozostałych świadków w zakresie wskazania osoby oskarżonego jako odpowiedzialnego za zabór paneli, a co więcej pokrzywdzony podczas przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym zataił informację, że firma zajmująca się ochroną placu w C. posiada monitoring z dnia zdarzenia, nie przekazał tego monitoringu Policji, a nawet nie przeglądał tego monitoringu po ujawnieniu braku części paneli fotowoltaicznych — co winno skutkować szczególnie wnikliwą analizą jego zeznań oraz pogłębioną oceną ich wiarygodności, których jednak zaniechano;

5) rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte odniesienie się do zarzutów zawartych w środku odwoławczym obrońcy, dotyczących błędnej odmowy wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego i odniesienie się do tych zarzutów w sposób bardzo ogólnikowy, stanowiący jedynie powielenie uzasadnienia wyroku sporządzonego przez Sąd I Instancji, a tym samym odbiegający od wymogu ich rzetelnej oceny, w sytuacji, gdy z żadnego przeprowadzonego w sprawie dowodu nie można w sposób kategoryczny wnioskować, iż to oskarżony kierował pojazdem Iveco podczas ostatniego kursu w dniu 2 września 2022 r., a jednocześnie w świetle treści zeznań osób biorących udział w przewożeniu paneli, zidentyfikowanie przez Sąd poszczególnych kierujących konkretnymi pojazdami tylko na podstawie rozpoznania ich sylwetek i wizerunków, z którymi Sąd zetknął się podczas rozprawy — a w konsekwencji zidentyfikowanie oskarżonego jako kierującego pojazdem, który wyjechał z placu w C. o godz. 19:42 i nie dojechał do M. oraz był widziany o godz. 19:32 obok posesji C. [...], jawi się jako całkowicie dowolne i wobec tego nie powinno zostać zaakceptowane przez Sąd II Instancji — tym bardziej, iż wersja wydarzeń przedstawiana przez oskarżonego została potwierdzona przez świadków M. T. i D. J. , a częściowo również przez samego pokrzywdzonego;

6) rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nienależyte odniesienie się do zarzutów zawartych w środku odwoławczym obrońcy, dotyczących błędnej odmowy wiarygodności zeznaniom świadków M. T. i D. J. i odniesienie się do tych zarzutów w sposób bardzo ogólnikowy, stanowiący jedynie powielenie uzasadnienia wyroku sporządzonego przez Sąd I Instancji, a tym samym odbiegający od wymogu ich

rzetelnej oceny, bowiem rozważenie przez Sąd II Instancji wskazanych zarzutów apelacji sprowadza się wyłącznie do stwierdzenia, iż wskazani świadkowie mieli bliżej nieokreślony związek z zaistniałym procederem, a depozycje M. T. są wyraźnie nastawione na ochronę interesów D. J. , przy czym takie stanowisko nie zostało w żaden sposób uzasadnione i poparte jakimikolwiek dowodami i okolicznościami;

7) rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., poprzez zaniechanie dokonania w postępowaniu odwoławczym gruntownej analizy materiału dowodowego sprawy i na jego podstawie dokonania własnych ustaleń faktycznych zgodnych z treścią przeprowadzonych dowodów, a w efekcie przyjęcie, że stan faktyczny został ustalony przez Sąd I instancji prawidłowo, podczas gdy prawidłowa analiza akt sprawy i wynikające z niej wnioski co do okoliczności zdarzenia prowadzą do przyjęcia, że skazanemu nie można przypisać realizacji znamion przestępstwa z art. 284 § 2 k.k.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Tarnobrzegu do ponownego rozpoznania.

W pisemnych odpowiedziach na kasację prokurator oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wnieśli o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przedmiotem rozpoznania w sprawie jest kasacja wniesiona na korzyść skazanego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Strona może skutecznie podnieść w takiej kasacji wyłącznie uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k., jako że inne są niedopuszczalne i nie podlegają rozpoznaniu (art. 523 § 2 i 4 pkt 1 k.p.k.).

Powyższe w realiach niniejszej sprawy oznacza, że rozważeniu podlega jedynie pierwszy zarzut kasacji.

Kasacja w tym zakresie jako podnosząca uchybienie wskazujące na wystąpienie w sprawie na etapie postępowania przed Sądem drugiej instancji bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu, jest oczywiście zasadna. Umożliwia to jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Stwierdzenie zaistnienia takiego uchybienia powoduje konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść wyroku.

Przekonanie Sądu Najwyższego o wystąpieniu w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Tarnobrzegu, w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem, bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., dotyczy Przewodniczącego składu orzekającego i zarazem sprawozdawcy – SSO X.Y., powołanej na urząd sędziego Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3).

Dalsze rozważania w sprawie należy rozpocząć od przypomnienia, że zgodnie z punktem drugim uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2 poz. 7) „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność w składzie sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powołania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podtrzymuje wielokrotnie już wyrażany w orzecnictwie pogląd o zachowaniu mocy obowiązującej wskazanej wyżej uchwały, mającej moc zasady prawnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22;

postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2023 r., II KB 10/22; z dnia 13 kwietnia 2023 r., III CB 6/23 i z dnia 19 października 2023 r., I ZB 52/22).

Nie ma również wątpliwości, że w świetle powołanych orzeczeń Sądu Najwyższego, ale także rozstrzygnięć organów międzynarodowych (zob. wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka: z dnia 22 lipca 2021 r., w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce [skarga nr 43447/19]; z dnia 8 listopada 2021 r., Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce [skargi nr 49868/19 i 57511/19]; z dnia 3 lutego 2022 r., Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce [skarga nr 1469/20]; z dnia 15 marca 2022 r. [Wielka Izba], Grzęda przeciwko Polsce [skarga 43572/18]; z dnia 23 listopada 2023 r., Wałęsa przeciwko Polsce [skarga nr 50849/21]; wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19, Komisja Europejska przeciwko Polsce), Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana ustawą o zmianie KRS z 2017 r. nie jest organem niezależnym od władzy ustawodawczej i wykonawczej.

Konsekwencją dopuszczenia do funkcjonowania, w sferze obejmującej proces nominacyjny sędziego, organu powołanego w sposób sprzeczny z Konstytucją RP, jest odpadnięcie przyjmowanego dotąd powszechnie domniemania niezawisłości i bezstronności sędziego nominowanego na wniosek tego organu. Tym samym, jak stwierdzono w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, nie istnieje już to domniemanie w stosunku do osób, które przystąpiły do konkursów sędziowskich po 17 stycznia 2018 r., a ustalenie czy konkretny sędzia, który uzyskał nominację w opisywanych warunkach, nie jest stronniczy, w sytuacji gdy przestała obowiązywać reguła jego bezstronności, która była zasadą przed 2018 r., wymaga przeprowadzeniu dowodu pozytywnego bezstronności (podczas gdy uprzednio trzeba było wykazać sytuację przeciwną, czyli jej brak).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego, a w szczególności w powoływanej uchwale z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, jak i w orzeczeniach organów międzynarodowych, wypracowany został model trzystopniowego testu, pozwalającego na ustalenie czy wady w procesie nominacyjnym konkretnego sędziego sądu powszechnego prowadzą na gruncie krajowym do stwierdzenia nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a na gruncie

konwencyjnym do uznania, że skład sądu z udziałem tak powołanego sędziego nie stanowi sądu „ustanowionego na mocy ustawy”, o którym mowa w art. 6 ust. 1 EKPC.

Tego rodzaju test w stosunku do sędzi Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu X.Y., Sąd Najwyższy przeprowadził dotychczas dwukrotnie – w sprawach o sygn. akt III KK 386/24 i III KK 208/24 – każdorazowo z wynikiem negatywnym. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę poczynione w wyżej wymienionych postępowaniach ustalenia i oceny w pełni aprobuje, dzieląc płynący z nich wniosek o niespełnianiu przez sędzię X.Y. wymogów bezstronności i niezależności, co czyni Sąd z jej udziałem – także w niniejszej sprawie – sądem nienależycie obsadzonym.

Nie powielając argumentacji przedstawionej w przywołanych wyżej judykatach należy w tym miejscu podkreślić, że X.Y. nie tylko świadomie wzięła udział w wadliwej procedurze nominacyjnej (powołana na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2023 r. na wniosek zawarty w uchwale tzw. neo-KRS z dnia [...] 2022 r. nr [...] /2022), ale też w sposób aktywny wspierała przeprowadzane od 2017 r. niekonstytucyjne zmiany w ustroju sądów powszechnych, których jedynym celem było ograniczenie niezależności tych sądów i ich pełne podporządkowanie innym władzom, w tym w szczególności władzy wykonawczej reprezentowanej przez ówczesnego Ministra Sprawiedliwości pełniącego jednocześnie funkcję Prokuratora Generalnego. Wyrazem tego jest, między innymi, jej zaangażowanie w ukształtowanie składu Krajowej Rady Sądownictwa sprzyjającego sprawującemu wówczas władzę obozowi rządzącemu przez podpisanie listy poparcia R.P. do KRS I kadencji i list popierających kandydatury Ł.P. i R.P. do II kadencji tego organu w składzie niekonstytucyjnym. Ponadto, jak ustalił Sąd Najwyższy w sprawie III KK 386/24, to właśnie podpisy Ł.P. znajdują się zarówno na powołaniu X.Y. do sądu dyscyplinarnego, jak również na stanowisko wiceprezesa Sądu Rejonowego w Nisku. Nasuwa to przypuszczenie, że wyrażane przez nią poparcie dla niektórych kandydatów do KRS mogło mieć związek z jej uprzednimi awansami w strukturze sądownictwa, będącymi w gestii Ministra Sprawiedliwości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2024 r., III KK 208/24).

Wszystko to nie pozostawia wątpliwości, że w niniejszej sprawie Sąd odwoławczy, w którego składzie brała udział sędzia X.Y., nie zapewniał oskarżonemu prawa do sądu niezawisłego i niezależnego, ustanowionego ustawą w znaczeniu konstytucyjnym i konwencyjnym, bowiem w ocenie niezależnego i obiektywnego obserwatora musi powstać uzasadnione negatywnym wynikiem testów przeprowadzonych przez Sąd Najwyższy przekonanie, że sędzia ta, będąc ponadprzeciętną miarą związana z określonym środowiskiem politycznym i której awans na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu można wiązać z poparciem dla obozu ówczesznie rządzącego, orzekając w przedmiotowej sprawie nie cechowała się przymiotem bezstronności i niezawisłości.

Z tego względu konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Tarnobrzegu do ponownego rozpoznania.

Procedując powtórnie, Sąd ten rozpozna sprawę w składzie nie rodzącym wątpliwości co do jego niezależności, niezawisłości i bezstronności, a więc w składzie spełniającym wymóg „sądu ustanowionego ustawą”.

Kierując się powyższymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, przy czym o zwrocie opłaty od kasacji na rzecz M. S. , zgodnie z treścią art. 527 § 4 k.p.k.

[J.J.]

[a.ł]

Małgorzata Gierszon Zbigniew Puskarski Eugeniusz Wildowicz